ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2020/133 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Ιανουαρίου 2020

σχετικά με παρέκκλιση από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1150 της Επιτροπής για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα εθνικά προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 54 στοιχείο α),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 2 Οκτωβρίου 2019, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) εξέδωσε τη διαιτητική απόφαση «Ευρωπαϊκές Κοινότητες και ορισμένα κράτη μέλη – Μέτρα που επηρεάζουν το εμπόριο μεγάλων αεροσκαφών της πολιτικής αεροπορίας», WT/DS316/ARB. Η διαιτητική απόφαση έδινε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ) το δικαίωμα να ζητήσουν έγκριση για την επιβολή αντιμέτρων σε επίπεδο που δεν υπερβαίνει τα 7,5 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ λόγω των επιδοτήσεων της Ένωσης στην Airbus. Στις 18 Οκτωβρίου 2019 οι ΗΠΑ επέβαλαν κατ' αξία εισαγωγικό δασμό ύψους 25 %, μεταξύ άλλων στους μη αφρώδεις οίνους που εξάγονται στις ΗΠΑ από τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτή η εξαιρετική, άδικη και απρόβλεπτη κατάσταση έχει σοβαρές και αρνητικές επιπτώσεις στο παγκόσμιο εμπόριο όλων των ενωσιακών οίνων. Οι ΗΠΑ απείλησαν επίσης ότι θα εφαρμόσουν κατ' αξία εισαγωγικούς δασμούς ύψους 100 % στους γαλλικούς αφρώδεις οίνους λόγω της επιβολής του φόρου ψηφιακών υπηρεσιών (φόρος GAFA) από τη Γαλλία.

(2) Οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ έχουν άμεσες και σοβαρές επιπτώσεις στο ενωσιακό εμπόριο οίνου στην αγορά των ΗΠΑ, που αποτελεί τη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά της Ένωσης για τα γεωργικά προϊόντα και ιδίως για τον οίνο, τόσο ως προς την αξία όσο και ως προς τον όγκο των εξαγωγών. Το 2018 οι εξαγωγές οίνου από την Ένωση στις ΗΠΑ ανήλθαν συνολικά σε 6,5 εκατομμύρια εκατόλιτρα αξίας 4 δισεκατομμυρίων EUR. Οι εξαγωγές οίνου από την Ένωση στις ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν κατά κανόνα μεταξύ 30 % και 40 % της συνολικής αξίας των εξαγωγών οίνου της Ένωσης.

(3) Οι επιπτώσεις των αυξημένων εισαγωγικών δασμών που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ είναι επιζήμιες για όλους τους ενωσιακούς οίνους και όχι μόνο για τους μη αφρώδεις οίνους που προέρχονται από τα τέσσερα κράτη μέλη που υπόκεινται σε αυξημένους εισαγωγικούς δασμούς. Συνεπώς, η φήμη και το εμπόριο όλων των ενωσιακών οίνων που διατίθενται στην αγορά των ΗΠΑ επηρεάζονται αρνητικά. Η φήμη του οίνου εξαρτάται όχι μόνον από την ποιότητά του, αλλά και από την τιμή και την αντίληψη όσον αφορά τη σχέση ποιότητας-τιμής του. Αυτό ισχύει ιδίως για τους οίνους χαμηλότερης και μεσαίας κατηγορίας τιμής, οι οποίοι, σε απόλυτους όρους, επηρεάζονται περισσότερο από τον κατ' αξία εισαγωγικό δασμό 25 % σε σύγκριση με τους ακριβότερους οίνους που αγοράζουν οι γνώστες, για τους οποίους η αύξηση των τιμών δεν λειτουργεί αποτρεπτικά. Οι ενωσιακοί οίνοι ανταγωνίζονται στην αγορά των ΗΠΑ με οίνους προέλευσης χωρών όπως η Νότια Αμερική, η Αυστραλία ή η Νότια Αφρική. Υπό συνθήκες τόσο σκληρού και έντονου ανταγωνισμού, η αντίληψη όσον αφορά τα συνολικά επίπεδα τιμών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Εάν ο καταναλωτής γνωρίζει ότι η τιμή του οίνου ορισμένων προελεύσεων εντός της Ένωσης υπόκειται σε αυξημένο εισαγωγικό δασμό, ο αντίκτυπος στη συνολική αντίληψη του επιπέδου τιμών των ενωσιακών οίνων θα είναι αρνητικός και, ως εκ τούτου, η ζήτηση του καταναλωτή θα στραφεί σε προϊόντα άλλης προέλευσης. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των επακόλουθων συνθηκών της αγοράς και της μείωσης των συνολικών εσόδων των παραγωγών που διαπιστώθηκαν, απαιτούνται άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των εισαγωγικών δασμών, που θα καλύπτουν όλους τους οίνους προέλευσης όλων των κρατών μελών και όχι μόνο τους οίνους που αποτελούν άμεσο στόχο των εισαγωγικών δασμών.

(4) Όσον αφορά τη σταθερότητα της αγοράς, το καθεστώς εισαγωγικών δασμών που επιβάλλουν οι ΗΠΑ δεν αποτελεί μεμονωμένο εθνικό μέτρο με επιπτώσεις που περιορίζονται στο εμπόριο με τις ΗΠΑ. Η παγκόσμια αγορά οίνου αποτελεί αγορά στην οποία τα μεμονωμένα μέτρα που λαμβάνονται από σημαντικούς οικονομικούς παράγοντες, όπως οι ΗΠΑ, έχουν σημαντικές επιπτώσεις που επηρεάζουν το διεθνές εμπόριο οίνου στο σύνολό του. Οποιαδήποτε αρνητική μεταβολή των συνθηκών σε σημαντική αγορά προορισμού για τους ενωσιακούς οίνους, όπως οι ΗΠΑ, επηρεάζει αναπόφευκτα και άλλες αγορές, δεδομένου ότι τα προϊόντα που δεν μπορούν να πωληθούν στις ΗΠΑ, λόγω της υπερβολικής αύξησης της τιμής τους, πρέπει να διατεθούν αλλού. Κατά συνέπεια, οι καταναλωτές των εν λόγω αγορών, έχοντας πλήρη επίγνωση των συνθηκών της αγοράς, θα ασκήσουν επιπρόσθετη πίεση στις τιμές, με αποτέλεσμα ο ανταγωνισμός να είναι επίσης πολύ πιο

([1]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671.

σκληρός από ό, τι συνήθως. Συνεπώς, οι ισχύοντες εισαγωγικοί δασμοί που επέβαλαν οι ΗΠΑ είναι πιθανό να προκαλέσουν στασιμότητα στις εξαγωγές οίνου της Ένωσης παγκοσμίως. Με βάση τις εκθέσεις του αμπελοοινικού τομέα προκύπτει ότι πολλές παραγγελίες γαλλικών οίνων στην αγορά των ΗΠΑ έχουν ήδη ακυρωθεί.

(5) Οι συνθήκες στην αγορά οίνου της Ένωσης παρουσίασαν επιδείνωση καθ' όλη τη διάρκεια του 2019, τα δε αποθέματα οίνου βρίσκονται στο υψηλότερο επίπεδο από το 2009. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στον συνδυασμό της συγκομιδής-ρεκόρ του 2018 και της πτωτικής τάσης της κατανάλωσης οίνου στην Ένωση. Εάν οι οίνοι που επηρεάζονται από τους εισαγωγικούς δασμούς που έχουν επιβληθεί από τις ΗΠΑ δεν πωλούνται στις εξαγωγικές αγορές εκτός της Ένωσης, το αποτέλεσμα θα είναι απλώς η επιδείνωση της επείγουσας και σοβαρής κατάστασης στην αγορά της Ένωσης. Επιπλέον, η κατάσταση καθίσταται περισσότερο επείγουσα λόγω του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής των εισαγωγικών δασμών. Οι δασμοί εφαρμόζονται από τις 18 Οκτωβρίου 2019, ακριβώς εν μέσω της περιόδου του τρύγου και της παραγωγής του 2019 και πριν από την εορταστική περίοδο του τέλους του έτους, που αποτελούν δύο από τις σημαντικότερες περιόδους πώλησης του έτους για τον αμπελοοινικό τομέα της Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο είναι, επομένως, αναγκαίο να ληφθούν άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

(6) Μεταξύ των μέτρων στήριξης στον αμπελοοινικό τομέα που ορίζονται στο άρθρο 43 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, μόνο το μέτρο προώθησης δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 1 στοιχείο β) του εν λόγω κανονισμού στοχεύει άμεσα στην προώθηση των ενωσιακών οίνων σε τρίτες χώρες με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Με την πάροδο του χρόνου, το μέτρο προώθησης αποδείχθηκε εξαιρετικά αποτελεσματικό για την κατάκτηση και την εδραίωση αγορών σε τρίτες χώρες. Αποδείχθηκε ότι αποτελεί το πλέον αποτελεσματικό μέσο για τη στήριξη των ενωσιακών οίνων στις αγορές τρίτων χωρών μέσω της βελτίωσης της φήμης τους και της αύξησης της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την ποιότητά τους. Δεδομένου του παγκόσμιου χαρακτήρα της διεθνούς αγοράς οίνου, κάθε δράση προώθησης του ενωσιακού οίνου στις αγορές τρίτων χωρών είναι επωφελής για όλους τους ενωσιακούς οίνους. Δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις οι οποίες στη συνέχεια θα εισαγάγουν άλλους ενωσιακούς οίνους στην εν λόγω αγορά. Τα επιμέρους μέτρα προώθησης έχουν «πολλαπλασιαστικό» αποτέλεσμα στις πωλήσεις, καθώς καλύπτουν ολόκληρη γκάμα οίνων ή ολόκληρες οινοπαραγωγικές περιοχές και όχι μόνο ένα μεμονωμένο εμπορικό σήμα ή τύπο οίνου. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να συνεχιστούν, να δρομολογηθούν και να ενταθούν οι δραστηριότητες προώθησης σε όλες τις αγορές, ώστε να βρεθούν αγορές διάθεσης για τους οίνους που δεν θα πωληθούν στην αγορά των ΗΠΑ, να διατηρηθεί η φήμη των ενωσιακών οίνων στις εν λόγω αγορές και να αντιμετωπιστεί η πίεση στις τιμές.

(7) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να επιτραπεί μεγαλύτερη ευελιξία στην εφαρμογή του μέτρου προώθησης δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, μέσω παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150 της Επιτροπής ([2]), με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων ώστε να ανταποκριθούν στις εξαιρετικές συνθήκες που επικρατούν στις εξαγωγικές αγορές σε όλο τον κόσμο κατόπιν της επιβολής του καθεστώτος εισαγωγικών δασμών από τις ΗΠΑ και να αντιμετωπίσουν αυτή την απρόβλεπτη και επισφαλή κατάσταση.

(8) Το άρθρο 2 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150 προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις των προγραμμάτων στήριξης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, δεν υποβάλλονται περισσότερο από δύο φορές ανά οικονομικό έτος. Για να μπορούν τα κράτη μέλη να προσαρμόζουν ταχέως τα εθνικά τους προγράμματα στήριξης και να εξασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου κατά την εφαρμογή των εν λόγω τροποποιήσεων, είναι σκόπιμο να επιτρέπεται η υποβολή των εν λόγων τροποποιήσεων περισσότερο από δύο φορές ανά οικονομικό έτος. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιδρούν ταχέως σε αυτές τις εξαιρετικές περιστάσεις και να υποβάλλουν τροποποιήσεις στο μέτρο της προώθησης μόλις κρίνουν ότι είναι απαραίτητο. Η ευελιξία αυτή αναμένεται να επιτρέψει στα κράτη μέλη να βελτιστοποιήσουν τα ήδη ισχύοντα μέτρα, να αυξήσουν τον αριθμό των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και να προβαίνουν σε πιο συχνές προσαρμογές, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της αγοράς. Επιπλέον, θα δώσει επίσης τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που δεν έχουν συμπεριλάβει το μέτρο προώθησης στο εθνικό τους πρόγραμμα στήριξης να το πράξουν αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, αντί να περιμένουν την επόμενη προθεσμία για την κατάθεση τροποποιήσεων. Χάρη στη βελτίωση της ευελιξίας όσον αφορά το μέτρο προώθησης, θα παρέχονται περισσότερες ευκαιρίες στις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των νεοεισερχομένων, να υποβάλουν αιτήσεις στήριξης για προώθηση. Ο στόχος είναι η ανακούφιση του αμπελοοινικού τομέα και η διασφάλιση της αναγκαίας ευελιξίας για την εξεύρεση νέων αγορών διάθεσης σε άλλες διεθνείς αγορές, εκτός των ΗΠΑ.

(9) Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί παρέκκλιση από το άρθρο 2 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150.

(10) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

([2]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1150 της Επιτροπής, της 15ης Απριλίου 2016, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα εθνικά προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα (ΕΕ L 190 της 15.7.2016, σ. 23).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Κατηγορίες προϊόντων που καλύπτονται

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην προώθηση του οίνου κατά την έννοια των σημείων (1) έως (9), (15) και (16) του μέρους ΙΙ του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις των προγραμμάτων στήριξης

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150, τα κράτη μέλη μπορούν να εισάγουν, όποτε είναι αναγκαίο κατά τη διάρκεια ενός δεδομένου οικονομικού έτους, τροποποιήσεις στα εθνικά τους προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα όσον αφορά το μέτρο προώθησης που αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 30 Ιανουαρίου 2020.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN